

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

13 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti,

Judecători – Anatolie Țurcan și Elena Cobzac,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocatul Brînză Alexei în numele inculpatului și de către inculpatul Zaru Alexei, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Hîncești sediul Ialoveni din 06 martie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2018, în cauza penală în privința lui

Zaru Alexei xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 31.10.2017 - 06.03.2018;

Instanță de apel: 21.05.2018 - 16.10.2018;

Instanță de recurs: 17.09.2019 - 13.11.2019.

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești sediul Ialoveni din 06 martie 2018, Zaru Alexei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.145 alin.(2) lit. a) Cod penal, la 15 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate, Samoil-Castraveț Irina a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul lui Zaru Alexei în beneficiul succesorei părții vătămate, Samoil-Castraveț Irina prejudiciul material în sumă de 6 628 lei, prejudiciul moral în sumă de 300 000 lei și o despăgubire lunară pentru întreținerea copiilor minori xxxxx și xxxxx, în sumă de 750 lei lunar pentru fiecare copil, începând cu data decesului întreținătorului Castraveț Serghei – 12.08.2017 și până la atingerea majoratului de către fiecare copil. În rest acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, la data de 12 august 2017, în jurul orelor 22:00, Zaru Alexei, fiind stare de ebrietate alcoolică, aflându-se în curtea gospodăriei cet. Castraveț Serghei din xxxxx, urmând cu premeditare scopul lipirii intenționate de viață a lui Castraveț Serghei, fiind în relații dușmănoase cu ultimul, rezultat al unei cerți între cei doi, la urmat pe Castraveț Serghei din curtea gospodăriei în bucătăria casei unde a inițiat un conflict cu acesta care s-a transformat în bătaie și i-a aplicat multiple lovituri cu pumnii în regiuni de importanță vitală, cap și în regiunea tâmpelor, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr.113D/1556 din 28.09.2017, traumă cranio-cerebrală închisă: hemoragii pericraniene de culoare roșii-închise temporal pe stânga, hemoragii subarahoidiene la baza lobilor temporali și occipitali

bilateral, conținut hemoragic în ventriculii laterali, edem cerebral pronunțat, hemoragii secundare în trunchiul cerebral, fracturi costale bilateral, cu hemoragii unice, roș-închis în țesuturile moi adiacente, echimoze, excoriații, plăgi pe cap, torace și membru superior stâng - leziunile corporale descrise mai sus au fost produse prin acțiunea traumatică cu corp (uri) contondent(e) dur(e) sau la lovirea de acesta(ea), posibil în timpul și circumstanțele indicate, au legătură cauzală directă cu survenirea decesului, se califică ca vătămare corporală gravă.

3. Avocatul Răcilă Vladimir în interesele succesorului părții vătămate, Samoil-Castraveț Irina a contestat cu apel sentința solicitând casarea totală a acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Zaru Alexei să-i fie stabilită o pedeapsă mai aspră, să fie admisă acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Samoil-Castraveț Irina cu încasarea din contul lui Zaru Alexei a prejudiciului material sub forma datoriei existente în baza contractului de credit în mărime de 62 154,22 lei și a mărimii despăgubirii lunare pentru întreținerea copiilor minori, xxxxx și xxxxx în sumă de 3 000 lei lunar pentru ambii minori până la atingerea majoratului de către fiecare copil.

În motivarea apelului a invocat că, prin acțiunile sale ilegale care au dus la decesul lui Castraveț Serghei inculpatul Zaru Alexei a cauzat un prejudiciu material enorm stării sănătății lui Samoil-Castraveț Irina, cât și copiilor săi minori, astfel acutizând bolile sale, creându-i familiei Castraveț lipsuri enorme de minimul necesar pentru existență.

În suma prejudiciului material urmează a fi incluse cheltuielile de înmormântare care sigur au fost cu mult mai mari nefiind păstrate bonurile respective, or, la acel moment Samoil-Castraveț Irina nu urmărea interesul colectării bonurilor de plată. Conform bonurilor de plată pentru înmormântare s-a cheltuit 6 628 lei. De asemenea, au fost suportate cheltuieli pentru mesele de pomenire.

Deci, reieșind din faptul că după omorul soțului său Samoil-Castraveț Irina a rămas unicul întreținător al copiilor săi fiind solicitată de la prima instanță încasarea unei despăgubire lunare în mărime de 3 000 lei până la atingerea majoratului de către copiii minori care au rămas doar la întreținerea lui Samoil-Castraveț Irina. Suma de numai 750 lei lunar pentru fiecare copil, este o sumă mult prea mică care nu acoperă acel minim necesar pentru întreținerea copiilor.

La fel, avocatul a indicat că, în vederea soluționării problemelor financiare soții Castraveț au contractat un credit de la bancă la data de 15.10.2015, termenul final de rambursare fiind 12.10.2020, în mărime de 73 000 lei. Conform reclamației parvenite la data de 06.11.2017, datoria debitorului constituie suma de 62 154,22 lei. Sursele de venit obținute de Castraveț Serghei erau îndreptate în vederea achitării creditului bancar. Astfel, suma restantă de asemenea urmează a fi pusă pe seama inculpatului Zaru Alexei, or, prin acțiunile sale ilegale a lipsit de viață pe Castraveț Serghei, însă în această parte instanța de judecată a respins pretenția fără a o motiva.

Cât privește prejudiciul moral, Samoil-Castraveț Irina a suportat și suportă o stare de stres și frustrare enormă cauzată de acțiunile infracționale ale inculpatului.

Astfel, aceste ilegalități cu caracter sălbatic comise de inculpatul Zaru

Alexei denotă faptul că din simpla sa dorință fiind în stare de ebrietate, a lipsit persoana de viață, știind cu certitudine ca are la întreținere sa doi copii minori, însăși recuperarea prejudiciului moral nu va acoperi aceea stare de frica și frustrare și clipe îngrozitoare pe care le-a avut de suportat Samoil-Castraveț Irina prin omorul soțului său de către inculpat. Atât Samoil-Castraveț Irina, cât și copii săi minori sunt foarte indignați de faptul că după săvârșirea infracțiunii inculpatul nici nu a încercat să își ceara scuze pentru fapta săvârșită și nu au încercat în nici un fel să repare prejudiciul cauzat.

Prin urmare, se impune necesitatea admitterii integrale a acțiunii civile înaintată de Samoil-Castraveț Irina.

3.1. Avocatul Lepădatu Tatiana în numele inculpatului a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunile inculpatului să fie recalificate în baza art.149 alin.(1) Cod penal și micșorarea cuantumului prejudiciului moral.

3.2. Ulterior, avocatul Brînza Alexei în numele inculpatului a înaintat cerere de apel suplimentară prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunile inculpatului să fie recalificate art.151 alin.(4) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse în temeiul art.79 Cod penal, sub formă de închisoare la limita minimă prevăzută de această normă, cu diminuarea cuantumului prejudiciului moral până la suma de 200 000 lei.

În motivarea apelului a invocat că, din declarațiile inculpatului, succesoriului părții vătămate Samoil-Castraveț Irina, martorilor Istrati Nadejda, Șevcenco Svetlana, Zaru Oxana și Barac Gabriel, raportul de expertiză medico-legală nr.113D/1556 din 28.09.201, rezultă că, încăierarea inculpatului cu victima a constituit cearta de la câinele din ogradă, care a apărut spontan, unde inculpatul i-a aplicat câteva lovituri doar cu pumnul în regiunea capului și alte părți ale corpului, fiind astfel evident că aceste lovituri nu au pricinuit direct decesul lui Castraveț Serghei, căci el s-a lovit cu capul fie de un corp contondent dur, cum ar fi în cazul dat podeaua sau caloriferul, ori fereastra din bucătărie, de la care și s-a produs trauma craniu-cerebrală închisă, care peste scurt timp a pricinuit decesul acestuia, care de altfel conform tuturor probelor cercetate nu era conform voinței inculpatului și nici acesta nu a prevăzut consecința respectivă.

Mai mult, odată ce inculpatul acorda primul ajutor medical victimei, este evident că el nu dorea decesul acestuia, din care motiv acțiunile lui Zaru Alexei necesită a fi calificate în baza art.151 alin.(4) Cod penal.

În pct.4 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.11 din 24.12.2012, „Cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor”, se recomandă instanțelor de judecată ca astfel de cazuri să fie recalificate în baza art.151 alin.(4) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2018, au fost respinse ca nefondate apelurile, cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, chiar dacă inculpatul nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii imputate, vinovăția acestuia se dovedește integral de următoarea sistemă de probe, care sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele, cum ar fi: declarațiile succesoriului părții vătămate Samoil-Castraveț Irina, martorilor Zaru Oxana,

Șevcenco Svetlana, Secrieru Ghenadie, Castraveț Ala, Barac Gabriel, Istrati Nadejda și expertului Mihalaș Eduard.

Astfel, instanța de apel analizând declarațiile martorilor prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor le-a apreciat ca fiind utile, veridice, consecvente, pertinente din care rezultă cu certitudine acțiunea cu premeditare a inculpatului în comiterea omorului, acest fapt fiind confirmat în special, prin declarațiile martorului Istrati Nadejda.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a menționat că, culpa inculpatului în comiterea infracțiunii pentru care a fost condamnat mai este demonstrată și prin sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale, cum ar fi: procesul-verbal de cercetare la fața locului din 12.08.2017 și planșele fotografice (f.d.11-19); conținutul raportului de expertiză nr.113D/1556 din 28.09.2017 (f.d.46-47), care coroborează între ele, dar și cu declarațiile martorilor și care atestă cu certitudine că inculpatul a comis infracțiunea prevăzută de art.145 alin.(2) lit. a) Cod penal, omorul intenționat comis cu premeditare.

În acest context, instanța de apel a respins argumentele apărătorului precum că cauza încăierării inculpatului cu victima a constituit cearta de la câinele din ogradă, care a apărut spontan și a generat o încăierare între ei, unde inculpatul i-a aplicat câteva lovituri doar cu pumnul în regiunea capului și alte părți ale corpului, fiind evident că aceste lovituri nu au pricinuit direct decesul lui Castraveț Serghei, căci el s-a lovit cu capul fie de un corp contondent dur, cum ar fi în cazul dat podeaua sau caloriferul, ori fereastra din bucătărie, de la care și s-a produs trauma craniu-cerebrală închisă, care peste scurt timp a pricinuit decesul acestuia, care de altfel, conform tuturor probelor cercetate, nu era conform voinței inculpatului, acesta nici nu a prevăzut consecința respectivă și odată ce a acordat primul ajutor medical victimei, este evident că el nu dorea decesul lui, din care motiv acțiunile inculpatului necesită a fi calificate în baza art.151 alin.(4) Cod penal.

Instanța de apel a conchis că, culpa lui Zaru Alexei în comiterea infracțiunii pentru care a fost condamnat, rezultă din declarațiile martorului Nadejda Istrati, care fiind audiată în cadrul cercetării judecătorești a declarat instanței că anume Zaru Alexei a inițiat conflictul și i-a aplicat lui Castraveț Serghei mai multe lovituri cu pumnul în față. Mai mult, inculpatul a continuat să-l lovească în regiunea capului chiar și după ce victima a căzut la podea apăsându-l cu genunchiul în piept. Castraveț Serghei nici măcar nu l-a lovit pe Zaru Alexei, ci doar l-a împins încercând să se apere.

La fel, instanța de apel a reținut că, intenția săvârșirii omorului rezultă și din caracterul și localizarea leziunilor corporale depistate la Castraveț Serghei în rezultatul efectuării expertize medico-legale. Iar expertul fiind audiat în cadrul cercetării judecătorești a confirmat că Castraveț Serghei a decedat în urma traumei craniu-cerebrale închise. Provocarea leziunilor corporale de la o simplă cădere este puțin probabilă având în vedere caracterul leziunilor corporale interne și externe depistate la Castraveț Serghei precum și multitudinea lor în diferite regiuni. La fel, martorii acuzării au declarat instanței că, Zaru Alexei și Castraveț Serghei de o perioadă îndelungată de timp se aflau în relații ostile, iar succesorul victimei a declarat că Zaru Alexei a mai avut anterior conflicte cu Castraveț Serghei în timpul

căroră inculpatul l-a amenințat că o să-l omoare.

În acest sens, instanța de apel a notat că, probele menționate supra și apreciate de instanța de fond, dar și de instanța de apel, exclud poziția apărării precum că inculpatul nu a dorit survenirea decesului, ci din contra indică la faptul că inculpatul prin aplicarea loviturilor în regiunea capului, ulterior prin apăsarea cu genunchi pe corpul victimei, însoțită de aplicarea loviturilor în regiunea tâmpelor indică indubitabil că inculpatul a dorit survenirea decesului.

În același context, instanța de apel a indicat că, faptul că faptul acordării ajutorului medical victimei, nu poate combate acceptării de către acesta a decesului victimei, or, aceste acțiuni de după aplicarea loviturilor au rezultat din stare psihică a inculpatului, după comiterea faptei.

Mai mult, instanța de apel a respins ca neîntemeiat argumentul apărării bazat în exclusivitate pe pct.4 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.11 din 24.12.2012, „Cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor”, deoarece apărătorul a invocat hotărârea menționată individual, fără a face trimitere la careva prevederi legale, or, asemenea „recomandări/explicații” în mod individual nu pot sta la baza unei hotărâri judecătorești, care urmează a fi întemeiată exclusiv pe prevederile legale

4.2. La capitolul individualizării pedepsei, instanța de apel a indicat că, prima instanță a ținut cont în deplină măsură de prevederile art.art.7, 16, 61, 75, 76, 77 Cod penal, și anume de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, că infracțiunea comisă de inculpate face parte din categoria infracțiunilor excepțional de grave, de persoana celui vinovat, de rolul lui la săvârșirea infracțiunii, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului și întemeiat a considerat că reeducarea și corectarea lui Zaru Alexei este posibilă doar cu izolarea de societate, cu ispășirea pedepsei sub formă de închisoare pe termen de 15 ani, în penitenciar de tip închis.

4.3. Referitor la apelul declarat de avocatul Răcilă Vladimir în interesele succesului părții vătămate, Samoil-Castraveț Irina, instanța de apel cu trimitere la prevederile art.art.61 alin.(1), 219 alin.(1), 225 Cod de procedură penală și art.art.1398, 1419 alin. 4) Cod civil, a notat că, prima instanță întemeiat a admis parțial acțiunea civilă înaintată de succesul părții vătămate, Samoil-Castraveț Irina și a dispus încasarea din contul lui Zaru Alexei în beneficiul succesului părții vătămate a unei despăgubiri lunare pentru întreținerea copiilor minori xxxxx și xxxxx, în mărime de 750 lei lunar, pentru fiecare copil, începând cu data decesului întreținătorului Castraveț Serghei – 12.08.2017 și până la atingerea majoratului de către fiecare copil.

La fel instanța întemeiat a dispus, încasarea din contul lui Zaru Alexei în beneficiul succesului părții vătămate, Samoil-Castraveț Irina a compensației pentru prejudiciu moral cauzat în sumă de 300 000 lei.

În continuare, instanța de apel a respins ca neîntemeiată solicitarea apelantului în partea încasării din contul inculpatului în beneficiul succesului părții vătămate a datoriei pentru creditul existent în mărime de 62 154,22 lei, or, datoria în baza unui contract de credit nu este prevăzută de legiuitor la art.219 alin.(1) Cod de procedură penală, mai mult, această cerință nu are nici o tangență

cu săvârșirea acțiunii interzise de legea penală, iar datoria respectivă nu se exprimă în cheltuieli pentru înmormântarea părții vătămate; plata sumelor de asigurare, indemnizațiilor și pensiilor; executarea contractului de depozit al bunurilor, datoria respectivă a început să producă raporturi juridice din momentul încheierii contractului de credit cu banca, până ca inculpatul să comită fapta prejudiciabilă, achitarea datoriei pentru contractul de credit nu poate fi pusă în sarcina inculpatului, atâta timp cât acesta nu este parte la contractul respectiv, nu are pus în sarcina sa nici o obligație aferentă contractului de credit, mai mult, izvorul acestei datorii nu are tangență cu acțiunile lui Zaru Alexei.

În concluzie, instanța de apel a constatat că, careva abateri sau încălcări de ordin procedural, de către prima instanță, pe parcursul examinării cauzei nu au fost stabilite.

5. Inculpatul Zaru Alexei a contestat cu recurs ordinar hotărârile adoptate, solicitând casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunile sale să fie recalificate potrivit art.151 Cod penal, cu aplicarea în privința sa a unei pedepse mai blânde și schimbarea tipului de penitenciar, fiindcă astfel va avea posibilitatea să lucreze pentru a restitui prejudiciul cauzat succesorului părții vătămate, precum și a întreține cei doi copii ai săi.

5.1. Avocatul Brînză Alexei în numele inculpatului, în temeiul pct.12) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a depus recurs suplimentar la recursul inculpatului, prin care a solicitat casarea parțială a deciziei și sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunile inculpatului să fie recalificate în baza art.151 alin.(4) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse în temeiul art.79 Cod penal, sub formă de închisoare la limita minimă, cu diminuarea cuantumului prejudiciului moral până la suma de 200 000 lei.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, din declarațiile inculpatului, succesorului părții vătămate Samoil-Castraveț Irina, martorilor Istrati Nadejda, Șevcenco Svetlana, Zaru Oxana, Barac Gabriel și rapoartelor de expertiză medico-legală nr.113D/1556 din 28.09.201 și nr.3467 din 14.08.2017, rezultă că, încăierarea inculpatului cu victima a constituit cearta de la câinele din ogradă, care a apărut spontan, unde inculpatul i-a aplicat câteva lovituri doar cu pumnul în regiunea capului și alte părți ale corpului, fiind astfel evident că aceste lovituri nu au pricinuit direct decesul lui Castraveț Serghei, căci el s-a lovit cu capul fie de un corp contondent dur, cum ar fi în cazul dat podeaua, fapt confirmat de unicul martor care a văzut incidentul - Istrati Nadejda. La fel, potrivit raportului de expertiză medico-legală nr.113D/1556 din 28.09.2017, se confirmă posibilitatea pricinuirii traumei craniu-cerebrale închise prin lovirea de către victimă de un corp contondent, care ulterior a pricinuit decesul victimei.

Astfel, având în vedere trauma craniu-cerebrală închisă pricinuită victimei Castraveț Serghei, din cauza căruia acesta a decedat și care nu putea fi văzută, la momentul conflictului dintre victimă și Zaru Alexei, este evident că inculpatul în momentul conflictului nici nu a conștientizat și nici nu putea să conștientizeze existența acestei traume, deci, Zaru Alexei în cadrul incidentului descris în învinuire a manifestat doar intenție de cauzare a vătămarilor corporale lui Castraveț Serghei, care peste aproximativ 1 oră 30 minute de la aplicarea loviturilor, a decedat. Este de remarcat că Zaru Alexei imediat după ce a conținut aplicarea

loviturilor lui Castraveț Serghei, văzând că acesta a rămas în stare de inconștientă, a acordat ajutor medical acestuia după posibilitate, până la sosirea ambulanței.

Anume această comportare a lui Zaru Alexei, exclude cu certitudine intenția de a-l omorî cu premeditare pe Castraveț Serghei.

Mai mult, conform declarațiilor succesorului părții vătămate Samoil-Castraveț Irina (f.d.42-45 vol. II), după ce conflictul violent dintre Zaru Alexei și Castraveț Serghei a încetat, la sosirea ulterioară a ambulanței, Castraveț Serghei avea puls, adică era viu și în timp ce medicii acordau ajutor medical, aplicându-i și injecții, soțul a decedat. Astfel, chiar din această probă rezultă că, conflictul fiind încetat, iar Castraveț Serghei fiind în viață, este evident că Zaru Alexei în aceste circumstanțe a avut toată posibilitatea să aplice în continuare lovituri, dar nu a făcut-o, ci dimpotrivă a acordat ajutor medical acestuia, ceea ce exclude intenția de a-l omorî pe Castraveț Serghei.

Faptul că între Zaru Alexei și victima Castraveț Serghei a avut loc doar un conflict violent de natura provocării de leziuni corporale reciproce se confirmă prin raportul de expertiză medico-legală nr.113D/1556 din 28.09.2017 și prin raportul de expertiză medico-legală nr.3467 din 14.08.2017.

În consecință, probele administrate în cadrul procesului penal confirmă doar intenția lui Zaru Alexei în pricinuirea de leziuni corporale lui Castraveț Serghei, iar având în vedere gravitatea leziunilor corporale indicate în raportul de expertiză medico-legală sus indicat, este evident că acțiunile lui Zaru Alexei necesită a fi calificate doar în baza art.151 alin.(4) Cod penal. Însă nici prima instanță, nici instanța de apel, nu a dat o apreciere obiectivă acestor probe, motiv din care au dat o încadrare juridică greșită a acțiunilor lui Zaru Alexei în baza art.145 alin.(2) lit. a) Cod penal.

În continuare, recurentul a făcut trimitere la pct.5.1 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.11 din 24.12.2012, „Cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor” și a indicat că, în cadrul întregului proces penal nu a fost confirmat prin probele cercetate, existența celor trei condiții indicate în acest punct, din care motiv acțiunile lui Zaru Alexei au fost calificate incorect în baza art.145 alin.(2) lit. a) Cod penal.

Sușține avocatul că, argumentul instanței de apel, referitor la faptul că prevederile Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.11 din 24.12.2012, „Cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor”, nu sunt aplicabile cazului dat, este neîntemeiat, deoarece contravine art.7 alin.(7) Cod de procedură penală.

În consecință instanța de fond a pronunțat sentința de condamnare a lui Zaru Alexei în baza art.145 alin.(2) lit. a) Cod penal, cu încălcarea prevederilor art.389 alin.(1) Cod de procedură penală.

Deci, nefiind probată vinovăția lui Zaru Alexei în comiterea infracțiunii prevăzute de art.145 alin.(2) lit. a) Cod penal, fiind dată o încadrare juridică greșită a acțiunilor sale infracționale și stabilită o pedeapsă disproporțională în raport cu fapta comisă, inculpatului i-a fost încălcat dreptul la o justiție efectivă și principiul prezumției nevinovăției, prevăzute de art.6 alin.(1) și (2) din CțEDO.

În continuare, cu referire la latura civilă, în partea admiterii acțiunii civile cu privire la încasarea prejudiciului moral în sumă de 300 000 lei din contul lui Zaru

Alexei în beneficiul lui Samoil-Castraveț Irina, apărarea este de părere că, sentința în aceasta parte este ilegală, deoarece nu este motivată în acest sens și totodată suma prejudiciului respectiv nu a fost probată.

6. Asupra recursurilor declarate a prezentat referință procurorul, care s-a pronunțat pentru inadmisibilitatea acestora ca fiind vădit neîntemeiate și lipsite de temeiuri legale, deoarece instanțele de fond, în strictă conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, au verificat și s-au pronunțat asupra fiecărei probe din punct de vedere a pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

La fel, instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de apelanți și motivarea soluției corespunde dispozitivului hotărârii contestate.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea urmează a fi declarate inadmisibile, din următoarele considerente.

Conform art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să decidă asupra inadmisibilității recursului în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Reieșind din conținutul recursului declarat de avocat, Colegiul penal constată că titularul acestuia invocă temeiul de casare stipulat la pct.12) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

În esență, criticele recurenților se axează pe ideea că instanțele de fond nu au intrat pe deplin în esența acțiunilor inculpatului, acestea fiind apreciate greșit, eronat dispunând condamnarea lui Zaru Alexei în baza art.145 alin.(2) lit. a) Cod penal deoarece acțiunile acestuia urmează a fi încadrate în baza art.151 alin.(4) Cod penal.

Însă, verificând alegațiile recurenților, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal conchide că, acestea sunt neîntemeiate, or, la adoptarea soluției de respingere a apelurilor și menținere a sentinței instanța de apel a respectat prevederile legale, adoptând o soluție corectă și întemeiată.

Astfel, Colegiul penal ține să menționeze că, împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct.4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind vinovăția inculpatului, în conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar care au fost apreciate în conformitate cu prevederile art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanța de apel pronunțându-se argumentat și detaliat asupra motivelor pentru care a respins versiunile apărării, probele administrate pe caz demonstrând concludent prezența în acțiunile lui Zaru Alexei a elementelor infracțiunii prevăzute la art.145 alin.(2) lit. a) Cod penal și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptelor prejudiciabile săvârșite de inculpat și semnele componenței de infracțiune prevăzută de art.145 alin.(2) lit. a) Cod penal.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o

reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanțele de fond, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 a hotărârii sale în 12 cauza Albert vs România din 16 februarie 2010, statuează că art.6 §1 din CtEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument, cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale

Pe lângă aceasta, recursul declarat de avocat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct.5.1. din prezenta decizie, este întemeiat și pe critica modului în care instanțele de fond au apreciat probele și circumstanțele cauzei.

Însă, pornind de la relevanțele art.art.6 pct.11¹), 27, 414 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate.

Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art.427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Colegiul penal respinge ca neîntemeiat argumentul avocatului că, argumentul instanței de apel, referitor la faptul că prevederile Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.11 din 24.12.2012, „Cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor”, nu sunt aplicabile cazului dat, este neîntemeiat, deoarece contravine art.7 alin.(7) Cod de procedură penală, or, instanța de apel a indicat că, apărătorul a invocat hotărârea menționată individual, fără a face trimitere la careva prevederi legale, or, asemenea „recomandări/explicații” în mod individual nu pot sta la baza unei hotărâri judecătorești, care urmează a fi întemeiată exclusiv pe prevederile legale. Mai mult, potrivit art.7 alin.(7) Cod de procedură penală, hotărârile explicative ale Plenului Curții Supreme de Justiție în chestiunile privind aplicarea prevederilor legale în practica judiciară au caracter de recomandare pentru organele de urmărire penală și instanțele judecătorești.

În continuare, Colegiul penal ține să menționeze că, instanțele de fond stabilind că fapta incriminată lui Zaru Alexei corect a fost încadrată de către organul de în baza art.145 alin.(2) lit. a) Cod penal, au stabilit inculpatului pedeapsă penală sub formă de 15 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis, ținând cont de prevederile art.art.61, 75 Cod penal.

Astfel, Colegiul penal reține că, persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia

persoana se declară vinovată.

Conform prevederilor art.61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea ultimului, cât și a altor persoane.

Totodată, potrivit art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a acestuia. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În acest context, instanța de recurs va respinge ca fiind neîntemeiate argumentele invocate de inculpat în cererea de recurs, or, pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite, suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor părții vătămate, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

De asemenea, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

Totodată, Colegiul penal respinge și argumentul inculpatului referitor la schimbarea tipului de penitenciar, or, potrivit art.72 alin.(4) Cod penal, în penitenciare de tip închis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, iar potrivit art.16 alin. (5) Cod penal infracțiunea prevăzută de art.145 alin.(2) lit. a) Cod penal, se califică ca fiind deosebit de gravă.

În continuare, instanța de recurs respinge ca fiind nefondat argumentul avocatului Brînză Alexei că, sentința în partea admiterii acțiunii civile cu privire la încasarea prejudiciului moral în sumă de 300 000 lei din contul lui Zaru Alexei în beneficiul lui Samoil-Castraveț Irina, este ilegală, deoarece nu este motivată în acest sens și totodată suma prejudiciului respectiv nu a fost probată, or, atât prima instanță, cât și instanța de apel și-au motivat soluțiile în această parte. Mai mult, se reține că, despăgubirile pentru prejudiciile morale se disting de cele pentru prejudiciile materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare.

Totodată, se reține că motivele invocate în recursurile de pe rol, au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (pct.4. din decizie).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și că fapta incriminată inculpatului a fost încadrată juridic corect.

În consecință, raportând situația reținută în cauză la prevederile art.432

alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs nu constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea hotărârii atacate, și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursurilor ordinare declarate, ca fiind vădit neîntemeiate.

8.În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocatul Brînză Alexei în numele inculpatului și de către inculpatul Zaru Alexei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2018, în cauza penală în privința lui *Zaru Alexei xxxxx*, deoarece sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată motivat la 12 decembrie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac